

sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

DEVİRİMCİ ANTİKAPİTALİST HAFTALIK GAZETE

Sayı 486 ■ 3 Haziran 2014 ■ Fiyatı: 50 krş.

Soma'da bitmedi, iş cinayetleri sürüyor

Taşeron sistemi kaldırılmalı!

İş cinayetlerine karşı işçi denetimi

Soma katliamı, tüm kamuoyunun ilgisini işçi sınıfının varlığının üzerine odakladı. Son otuz yıldır işçi sınıfının varlığından söz edenlere, “bunlar eski hikayeler, şimdi yeni şeyler söylemenin zamanı” yanıtını verenler, Soma’da yaşananların ardından, işçi sınıfının varlığı hakkında daha az şüpheli tartışmaya başladı.

Soma’da maden ocaklarının altında kalan işçiler bir şeyi bir kez daha kanıtladı: İçinde yaşadığımız toplumsal örgütlenmede, temel üretici güç, işçi sınıfıdır. Üretilen tüm zenginliğin kaynağı işçilerin önemli bölümünün karşılığı ödenmeyen emek gücüdür. Bu basit gerçeğin görünür olması için 301 işçinin ölmesi geremiordu ama Soma katliamının ardından sadece madenlerde değil, üretimin gerçekleştiği tüm alanlarda taşeronluk mekanizmasının nasıl devrede olduğu ve ne kadar tehlikeli bir kan emici gibi işlev gördüğü açığa çıktı.

Şimdi tüm toplum, yaşam koşullarının standartının, standart ölçmekle aç kalmak arasına sıkışan işçi sınıfının üretken gücü tarafından belirlendiğini hissediyor.

İnsanlar öfkeli. Göz göre göre işlenen Soma cinayetini engelleyemediği için, kapitalizmin deliliğini denetleyemediği için, zenginlerle yoksullar arasındaki uçurumun kaynağının basit bir mülk edinme biçiminde yattığını gördüğü için, bir kaç şirket sahibinin kârlarının milyonlarca işçinin yaşamından çok daha değerli kılındığı akıl dışı bir sistem altında yaşadığı için.

Şimdi, bu öfkeyi örgütlemenin zamanı!

Taşeron sistemini kaldırmak için mücadelede, aynı zamanda bu öfkeyi örgütleme mücadelesinin de bir parçası. Ama her şeyden önce, iş cinayetlerini durdurmalıyız. Soma’da yaşanan katliamın sorumlularından hesap sormalıyız. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı da Enerji Bakanı da istifa etmedi hala. İstifa etmeliler. Hem de derhal!

Güvencesiz, örgütsüz ve düşük ücrete dayalı taşeron sistemi tüm iş kollarında yasaklanmalı.

Rekabet etmek amacıyla işçi güvenliğini sadece bir maliyet kalemi olarak gören özel maden işletmeleri hemen devletleştirilmelidir. Ama en önemli talep, işçilerin işyerlerini, iş koşullarını, aşağıdan talep etmelidir.

İşçi denetimi, üretimin motor gücü olan, kolektif olarak üreten işçi sınıfının, üretim alanını da denetlemesi anlamına gelir. İş cinayetlerini durdurmak için, iş yerlerinin denetimi, aşağıya, en derine, üretimin kalbine, işçi sınıfının ellerine teslim edilmelidir. Kolektif olarak üretenler, kolektif olarak denetleyebilir.

www.sosyalistisci.org

Bu sayıda katkıda bulunanlar:

Ahmet Yıldırım, Ayla Başaran, Canan Şahin, Faruk Sevim, Gül Dönmez, İsmail Çapar, Meltem Oral, Ozan Ekin Gökşin, Onur Devrim Üçbaş, Ozan Tekin, Özden Dönmez, Özdeş Özbay, Roni Margulies, Şenol Karakaş, Umut Mahir Özen, Volkan Akyıldırım.

Taşeron temizlik işçisi Uğur Kurt'un cenazesi

İmralı görüşmeleri: Şimdi barış zamanı

HDP heyetinin son İmralı görüşmesi ve görüşmenin ardından yaptığı açıklamalar umut dolu. PKK lideri Abdullah Öcalan, heyette yer alan Sırrı Süreyya Önder, Pervin Buldan ve İdris Baluken’le yaptığı konuşmada şu görüşlere yer verdi: “En önemli realite sürecin yeni bir aşamaya gelmiş olmasıdır. Gelenek noktada ciddi bir başlangıç için önemli bir umut vardır ve bu umut korunarak geliştirilmelidir.”

Çözüm sürecinde yeni bir evre

Abdullah Öcalan’ın neden bu kadar umutlu olduğu, görüşmelerde yer alan Sırrı Süreyya Önder’in yaptığı açıklamalarla daha net anlaşılıyor. Önder, hükümetin ilk defa iki şey yaptığını, bunun önemli olduğunu düşündüklerini söyledi. Bu adımlardan birisi,

Abdullah Öcalan’ın uzun bir süredir dile getirdiği, çözüm sürecinin yasal bir zemine oturması gerektiği yönündeki görüş hükümet temsilcileri tarafından da dile getirilmeye başlandı. İkinci önemli gelişme ise çözüm için müzakerelerin devlet bürokrasisinin tekelinden çıkıp siyasi heyetlerin devreye girmiş olması.

Öcalan ve Kürt halkıyla dayanışmaya

Bütün bu adımlarda Abdullah Öcalan belirleyici bir rol oynuyor. Çoğu kez tek başına dev bir sorunun çözümü için çalışıyor. Öcalan’ın arkasında Kürt halkı bütün gücüyle duruyor. İtiraz sonucu tekrarlanan Ağrı belediye seçim sonuçları, tam da Öcalan’ın söylediği gibi, Kürt halkının çözüm sürecine, kendi iradesine ve 21 Mart’ta Öcalan’ın öne sürdüğü demokratik siyaset stratejisine

verdiği desteğin göstergesi. Ağrı’da, Kürt halkı AKP’nin itirazı sonucu 1 Haziran’da tekrarlanan seçimde yeniden sandığa gitti ve yeniden BDP’yi seçti. Bu kez BDP’nin AKP’ye attığı fark, itiraz kaldırmayacak kadar açık.

Şimdi yapılması gereken, hem Öcalan’ın hem de Kürt halkının çözüm sürecinde yalnızlıktan kurtulması için yaygın bir kampanya yapmaktır. Önümüzdeki günlerde hükümet tarafından meclise getirilecek olan yeni “çözüm paketi”nin, Kürt halkının gerçek taleplerini karşılaması için mücadele etmektir.

Çözüm sürecinden Kürt halkının en büyük kazanımla çıkması için de batıda milliyetçi fikirlerin, ırkçılığın ve ulusalcılığın geriletilmesi için de çözüm sürecine destek veren ve hükümete “Adım at!” diyen bir kampanyayı örgütlemeliyiz.

Gezi’nin yıldönümünde devlet terörü

Gezi direnişinin yıl dönümünde İstanbul’da tam bir devlet terörü yaşandı. 25 bin polis ve 50 TOMA’yla Gezi direnişinin yıl dönümünde eylem yapmak isteyenler şiddetle bastırıldı.

Çağdaş Hukukçular Derneği, İstanbul’da 126 kişinin göz altına alındığını, İHD ise 13 kişinin yaralandığını açıkladı. Gezi Parkı’na çıkan tüm yollar polis ordusuyla dolduruldu.

Bir araya gelen her üç kişi polis tarafından saldırıya uğradı. İnsanlar sokak ortasında göz altına alındı.

Ankara’daki eyleme de polis sert bir şekilde müdahale etti.

Tıpkı 1 Mayıs’ta olduğu gibi hükümet İstanbul’da olağanüstü hal günlerini andıran bir uygulamaya daha imza attı.

Erdoğan, polis şiddetinin doğrudan örgütleyicisi gibi

konusarak bir suç daha işledi. “Eğer buraya gelme gibi bir duruma gelerseniz kusur bakmayın güvenlik güçleri kesin talimat almıştır gereği neyse A’dan Z’ye yapılacak” diyerek göstericileri devlet terörüyle tehdit etti. Göstericilere saldırmaya meraklı polislerin daha çüretkar olmasına neden oldu.

Sanıldığı aksine, Erdoğan, sadece Gezi direnişinden ödün patladığı için değil, sokak gösterilerini minimuma indirmek, kendi tabanını konsolide etmesine yarayan siyasal kutuplaşmayı derinleştirmek ve son olarak da denetim dışına çıkacak bir kitle hareketinin planlarını bozmasına neden olmasını engellemek için devlet terörünü pekiştiriyor.

Gösteri yapmak bir haktır

2013 yılının Nisan ayından beridir, hükümet, özellikle İstanbul’da Taksim ve civarındaki gösterilere şiddet uygulayarak yasak koyuyor. Hükümet, mevcut anayasadaki bir hakkı kısıtlıyor.

Anayasa’nın 34. Maddesi şöyle: “Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.”

AKP hükümeti 2013 yılından beri, keyfi bir şekilde gösteri yapma hakkını anayasayı ihlal ederek kısıtlıyor.

-Gösteri yapma hakkı en temel haktır!

-Örgütlenme hakkı, en temel haktır!

-Düşüncelerini yayma hakkı en temel haktır! Sınırsız düşünce, ifade, örgütlenme ve gösteri özgürlüğü istiyoruz. Gezi Parkı, Taksim meydanı ve tüm meydanlar isteyen her göstericiye açıktır.

Gezi tekrar edilemez

Gezi direnişinden beri, bir dizi muhalif örgüt ve platform, Gezi’nin tekrarlanması amacıyla Gezi Parkı’nda ve civarında eylem çağrısı yapıyor. Bu çabalar boşuna. Boşuna zira, Gezi bir örgütün çağrısıyla gerçekleşen bir direniş değil, sosyal gelişmelerin derinleşmesiyle açığa çıkan kendiliğinden bir patlamadır. Sosyal patlamalar, aynen tekrar edilemez.

Gezi direnişini temsil eden, Gezi direnişinin bütününe hakim olan hiçbir örgütlenme yok. Gezi direnişi, herhangi bir örgütlenmenin çağrısıyla da başlamadı.

Türkiye’nin hemen hemen tüm şehirlerinde yaklaşık 3,5 milyon kişinin sokaklara çıktığı bir direniş taklit etmek, toplumsal muhalefeti siyasal olarak sıçratmaz, AKP’yi geriletecek siyasal hamleler bu taklit çabalarından üretilemez.

Gezi direnişinin politik temellerini, öncesinde biriken öfkeyi, nedenlerini kavramak ve yeni bir direniş patladığında bir önceki direnişin eksikliklerini gidermek için örgütlenmek, Gezi direnişinden öğrenmeye devam etmek en önemli çabamız olmalıdır.

Avrupa'da siyasi kriz sürüyor

Önceki hafta gerçekleşen Avrupa Parlamentosu seçimlerini, küresel kapitalizmin 2007'de ABD'de başlayan ve 2008 yılında Avrupa'yı vuran krizden bağımsız ele almak mümkün değil.

Seçim öncesi siyasi tartışmalar, krizden çıkış için ekonomi politikaları, AB'nin yapısı ve işlevi, göçmen "sorunu" ve göçmen düşmanlığı etrafında şekillendi.

Statüko korunuyor mu?

Seçim sonrası ortaya çıkan manzara ise bir ölçüde çarpıcı olarak yorumlanıyor. Birincisi, AB liderlerinin anlattığı gibi, Avrupa Parlamentosu'na hâla

en büyük üç ana grup (merkez sağcılar, merkez solcular ve liberaller) domine ettiği için statükonun korunduğunu söylemek tam anlamıyla mümkün değil. Avrupa'da seçmenlerin anaakım politikalara yabancılaşması, seçimlere katılım oranlarından bir kez daha okunabiliyor.

Üstelik bu, yalnızca 2008'de başlayan krizle ilgili değil; neoliberal dönemin bütününe has bir özellik.

1979'da %62 düzeyinde olan AP seçimlerine katılım oranları, yıllar geçtikçe düzenli bir şekilde azaldı.

Krizden sonra yapılan 2009 ve 2014 seçimlerinde ise %43'e kadar geriledi.

Neoliberalizmin yıkıcı etkisi

Birçok yerde ise anaakım partiler büyük miktarlarda oy kaybetti, radikal sağ ve sol alternatifler öne çıktı. İngiltere'de yüz yılı aşkın bir süre sonra ilk kez, bir seçimi ne iktidar partisi ne de ana muhalefet kazanabildi. Avrupa egemenleri arasında kriz sonrası neoliberalizm konusundaki konsensüs korusa da, toplumların geniş çoğunluğu için bu politikaların yıkıcı etkisi siyaseti çarpıcı bir biçimde etkiliyor. Kıtanın çeşitli yerlerindeki işçi eylemliliğinin ve sokaklardaki kitle hareketlerinin yanı sıra, seçimlerde de düzen karşıtı söylemlere yönelim artıyor.

Geçen hafta İrlanda'nın Belfast şehrinde Avrupa'da yükselen ırkçılık protesto edildi.

Sol alternatifler de var

Avrupa'nın birçok yerinde, özellikle krizin faturasını emekçilere ödetmek için uygulanan kemer sıkma politikalarının en çok vurduğu bir dizi Akdeniz ülkesinde, radikal sol partiler sağa göre çok daha hızlı yükseldi. Krize karşı yıllardır işçi sınıfı merkezli bir direnişin olduğu Yunanistan'da, seçimleri beklendiği gibi Syriza kazandı.

İspanya'da sosyal demokrasinin solundaki Birleşik Sol ile Yeşiller'in koalisyonu %10 oy elde etti. Öfkeli hareketinin partisi olan ve seçimlerden yalnızca 4 ay önce kurulan Podemos (Yapabiliriz) ise %8 aldı. Portekiz'de sosyal demokrat parti %31,5 oyla merkez sağa yenerken, radikal solun oyları toplamda %17 oldu. İtalya'da merkez sol %40 oyla birinci gelirken, yine solcu 5 Yıldız Hareketi %21 oyla ikinci sırayı aldı.

Solun yükseldiği ülkeler yalnızca buralar da değil. Hollanda'da sosyalistler %10 oy elde etti, Slovakya ve Romanya gibi yerlerde sol yükselişteydi.

Yalnızca aşırı sağın yüksel-

diği bu yüzden doğru değil. Bu yükselişin karşısında radikal sol alternatifler de var.

Kapitalizmin krizine ve ırkçılığa karşı mücadele Tabloya baktığımızda, emekçi sınıfların tasarruf politikalarına karşı seslerini daha güçlü çıkardıkları yerlerde, anaakım politikalara yabancılaşmanın geniş kitleleri sola, kolektif çözümlere yönelttiği görülüyor. İşsizliğin %25 olduğu Yunanistan ve İspanya'da belli hareketlerin sesi olan partiler, çarpıcı başarılar elde ettiler. Böylesi mücadelelerin zayıf kaldığı veya kısmen geri çekilmeler yaşadığı yerlerde ise, krize karşı öfkeli patronlardan sıradan insanlara, göçmenlere yönelen siyasi çizgiler, ırkçı ve faşist akımlar güç topladı. Bu ikili durumun geleceğini, önümüzdeki dönemde aşağıdan mücadele dalgalarının başarısının yanı sıra, bölüsel hareketlerin kendilerini yeni siyasi partilere örgütleyip örgütleyemeyecekleri, antikapitalist solun sesinin güçlenip güçlenmeyeceği belirleyecek.

İspanya'da radikal solun yükselişi

2011 yılı altüst oluşlar, devrimler yılı olarak geçti tarihe. Tahrir'de başlayan meydan işgali devrimle sonuçlanmış ve isyan dünyanın dört bir yanına yayılmıştı. Ekonomik krizin en sert vurduğu ülkelerden biri olan İspanya da bu isyanlardan nasibini almıştı. 15 Mayıs'ta başlayan ve kendisine Öfkeli ismini takan hareket şehir meydanlarını yüz binlerce kişi ile işgal etmişti. Hareket uzun süre işgalleri sürdürdü ve meydanlardan çekildikten sonra da binlerce kişinin katılımıyla park formlarına çekilmişti. Ancak 2011 seçimlerinden merkez sağ galip çıkmıştı.

Forumlar giderek kan kaybetmesine rağmen, sınıf hareketi göreceli olarak düşük bir düzeye inmiş iken aktivistler 2 ay önce bir program etrafında bir araya geldiler.

Geçtiğimiz Mart ayı içerisinde Podemos (yapabiliriz) isimli bir radikal sol parti kurdular. İlk denemeyi ise 2

hafta önceki Avrupa Birliği Parlamentosu seçimlerinde yaptılar.

Hiçbir bütçesi olmadan hiçbir ana akım medyada yer almadan, tamamen forumların kendi sosyal iletişim ağına dayanarak, tarihte eşine az rastlanıran başarı elde etti Podemos. 1.2 milyon oy yani %8 almayı ve parlamentoya 5 milletvekili göndermeyi başardı.

Podemos, forum deneyimi, kitlelerin ihtiyaçlarına cevap veren radikal ama somut programı ve yeni bir siyasal örgütlenme biçimi yaratmasıyla çok önemli dersler barındırıyor. Seçimin hemen ardından ülkenin dört bir yanında yapılan Podemos toplantıları parklarda forum şeklinde yapıldı ve yüzlerce kişi bu forumlara katılarak bundan sonra ne yapmak gerektiğini tartıştılar. İspanya'da 2015'te yapılacak genel seçimlere 1 yıl kala radikal bir sol kitlelere umut vermeye başladı.

Avrupa'da aşırı sağ güçleniyor: Resmin tamamı bu mu?

Ana akım medya kuruluşları, seçimler sonrası yoğun olarak aşırı sağın yükselişine dikkat çekti.

Bu elbette doğru. Bazı yerlerde faşist partiler, kimi ülkelerde ise ırkçı sağ-popülist partiler çıkışta. İngiltere, Fransa, Yunanistan, Danimarka, Macaristan başta olmak üzere bir dizi ülkede aşırı sağın tehdidini ciddiye almama gerekli.

Tehlikeyi önemsizleştirme anlamına gelmemeli ancak AP seçimlerinin "tepkil oylarına" sahne olduğu, bu anlamıyla genel ve yerel

seçimlerden farklı koşullarda gerçekleştiği ve bir toplumdaki ruh hâlini birebir yansıtmadığı örnekler geçmişte mevcut. Önceki hafta sonu İngiltere'de birinci parti olan ırkçı UKIP'e oy verenler arasında da yapılan bir araştırmaya göre, %60 anaakım partilere tepki olarak bu tercihte bulunduğunu söylüyor.

Gelecek yıl yapılan genel seçimlerde bir kez daha UKIP'e oy vereceğini söyleyenlerin oranı ise %51.

Ancak daha önemlisi, siyasi manzaranın bütünü, aşırı sağın yükselişinden ibaret değil.

Mısır: Karşıdevrim ilerliyor

En önemli vaadi, Mısır'ı Müslüman Kardeşler'den temizlemek olan Sisi, cumhurbaşkanlığı seçimlerini kazandı. Askeri diktatörlük koşullarında gerçekleşen seçimlere katılım darbecilerin beklediğinden çok altında kaldı. Cumhurbaşkanlığı seçimleri katılımın artması umuduyla üç gün sürse de seçime katılım %40'larda kaldı.

Sisi, katılanların %96'sının oyunu aldı.

Mevcut cumhurbaşkanını bir askeri darbeyle deviren ve hapse atan generaller, kendi

komutanlarını cumhurbaşkanı seçtirdiler. 25 Ocak Mısır devrimi, General Sisi'nin askeri darbesinden beri karşı devrimci bir baskı altında. Baskı, her geçen gün Mısır halkını daha yoğun bir şekilde etkiliyor.

Darbeciler, seçime katılım oranına aldırmaıyıp, kendilerini meşru ilan edecekler ve hem 25 Ocak devriminin kazanımlarına hem de Müslüman Kardeşler'e ve Mısır işçi sınıfına saldırmaya devam edecekler. Seçime katılmayan, seçimleri boykot eden, darbeye karşı çıkanların siyasal birliği-

ni ne düzeyde sağlayacağı ve Mısır işçi sınıfının darbecilere karşı harekete geçip geçmeyeceği önümüzdeki aylarda Mısır'ın siyasal kaderini belirleyecek.

Aleviler son 5 yılda bir çok ilde kitlesel olarak sokaka çıkarak tepkilerini ortaya koymuştu

Erdoğan'ın nefret söylemi: Ötekileştir, böl ve konsolide et

Gezi ile birlikte iktidar ilk yenilgisini tatti. Yenilgiler korkuları da beraberinde getirir. AKP liderliğinin Gezi günlerinden beri tek derdi Gezi hareketinin özgürlükçü kesimleriyle kendi tabanı arasında kalın setler çekmek oldu. Bunun için "Geziciler, o geziciler" diye etiketlenen kitle, türlü biçimlerde makbul vatandaşlar havuzunun dışına atılıp düşmanlaştırılmaya çalışılıyor. "Bir fikri ağaçtan bile yoksun" olduğu iddia edilen bu kitle virütik bir aurayla kaplanıyordu ki iktidarın vaat ettiği hijyenik plaza, duble yol ve AVM projeleri korunabilirdi. Elini bırak bir kenara, kafasını bile meraklan Gezi'ye uzatanların kulaklarına o bildik ayrımcılık klişeleri yerleştirilip yürekleri korku salılabilsin.

Soma katliamının tetiklediği sınıf öfkesi ise bu korkularını daha da büyüttü. Egemen sınıfların yüzyıllardır sınıfı bölmek için kullandığı taktiklere hemen sarıldılar: Öfkeyi yabancılaştırmak, dış düşman yaratmak ve bir iç düşmanla işbirliği yaptığını iddia etmek. Gezi hareketinin tamamı darbeci ve ulusalcıydı. Faiz lobisinin maşasıydı. Başörtüsü düşmanıydı. Camilerde içki içiyordu. 17 Aralık oldu ve "geziciler," Pensilvanya'nın komposunun bir parçası, İsrail ile işbirliği içinde ve terör örgütlerinden menkul marjinal bir gruba indirgendiler. Berkin Elvan daha cenaze si soğumadan terörist ilan edildi. Küçük bir çocuğun msketleri Erdoğan'ın ayağına dolaştı. Soma oldu ve

Soma'da gösteri yapanlar "dışardan gelen" mihraklar oldular. Hatta katliamın sorumlusu da Türkiye'nin düşmanı dış mihraklardı. Akıt gazetesi Soma A.Ş'nin sahibi Alp Gürkan'ın damadının Yahudi olduğunu yazdı. Kendini protesto eden birine çok sinirlenen Başbakan bir markette koruma duvarının arkasından "İsrail dölü" diye bağırdı ve söylemsel nefretiyle ödedikleri savaşın durmasını isteyerek ve militarist-bürokratik devletten nefret ederek bu kırılmanın siyasal İslam içerisinde karşılık bulmasını sağladılar. Şimdi AKP bu tabanın Kemalizm nefretini yeni düşmanlara kanalize etme derdinde. Yani, çok iyi tanıdığımız devlet geleneğini kendi endüstriyel gelişim, sermaye birikim ve toplum projesine uyarlayarak tabanın en geri yönleri üzerinden yoksulları bölerek hegemonya kurma çabası derdinde.

2011 Haziran seçimlerinden iki gün önce "Ne Ermeniliğimizi, ne Yahudiliğimizi, ne affedersin Rumluğuz kaldı," demişti. Ulusalcıların ırkçılığı ancak bu kadar ırkçı bir ifadeyle teşhir edilebilirdi. O günden bu güne ötekiler bitmişi değil. Levent Pişkin'in dört dörtlük Alevilik dersi aldığı günlerin birinde attığı bir tweet hakkında Başbakan'ın açtığı dava hala devam ediyor. "İbne" kelimesi derecesi en yüksek aşağılama lafı olarak ötekiler lügatının en tepesinde. Zira yüksek mahkemelerde kaç celsedir uğraşıyorlar.

Kemalizm nefretinden yeni düşmanlar türetmek!

Türkiye Cumhuriyeti'nin ulus devlet inşasının işçi sınıfını egemen sınıfla buluşturan efsunlu formülü tüm gayri-Müslim ve etnik azınlıkları "cebren ve hile" ile sürmek, soykırma uğratmak, ötekileştirmek ve birer nefret nesnesi haline getirmektir.

Ermenilerin, Yahudilerin ve Rumların mal varlıklarına el koyan ve zenginleşen Türk sermayesi ile bu sermayeyi metaya dönüştüren işçi yığınları Türklük kimliğinde birleştirildiler.

Gündelik dilden tutun okularda okutulan tarih kitapları-

na kadar nefret söylemi her yeri sarmış ve devletin resmi geleneği egemen fikirlerin en güçlüsü olarak zihinlere nüfuz etmişti. Bu hegemonyayı Kürt hareketinin yarattığı dinamikler ve Hrant'ın katledilişinin arkasından gelen iklim kırdı. Kemalist modernleşmenin yarattığı elitist kültüre isyan eden ve solun tabanında değil AKP'nin tabanında örgütlenen yoksullar ise sürekli bedel ödedikleri savaşın durmasını isteyerek ve militarist-bürokratik devletten nefret ederek bu kırılmanın siyasal İslam içerisinde karşılık bulmasını sağladılar. Şimdi AKP bu tabanın Kemalizm nefretini yeni düşmanlara kanalize etme derdinde. Yani, çok iyi tanıdığımız devlet geleneğini kendi endüstriyel gelişim, sermaye birikim ve toplum projesine uyarlayarak tabanın en geri yönleri üzerinden yoksulları bölerek hegemonya kurma çabası derdinde.

2011 Haziran seçimlerinden iki gün önce "Ne Ermeniliğimizi, ne Yahudiliğimizi, ne affedersin Rumluğuz kaldı," demişti. Ulusalcıların ırkçılığı ancak bu kadar ırkçı bir ifadeyle teşhir edilebilirdi. O günden bu güne ötekiler bitmişi değil. Levent Pişkin'in dört dörtlük Alevilik dersi aldığı günlerin birinde attığı bir tweet hakkında Başbakan'ın açtığı dava hala devam ediyor. "İbne" kelimesi derecesi en yüksek aşağılama lafı olarak ötekiler lügatının en tepesinde. Zira yüksek mahkemelerde kaç celsedir uğraşıyorlar.

Hükümet, Cemevleri'ni ibadethane olarak kabul etmeyen tutumuyla mezhepçiliği körükliyor.

Velev ki Ali'siz Aleviyiz!

"Dört dörtlük Alevi" mertebesi var bir de ulaşmamız gereken. Bunu bir merdiven gibi düşünebiliriz. En aşağıda "Ali'siz Aleviler" var. Bunlar sabotajcı, komploların maşası, dış mihrakların (Almanya da bir dış mihrak değil mi?) kendilerine sağladığı olanakları kullanarak örgütlenmiş vatan hainleri. Uzantılarını Okmeydanı'nda, Gazi Mahallesi'nde bulabildiğimiz, bünyeleri teröre müsait dejenere bir tür de diyebiliriz. Camilere gitmeleri, "Ali'yi" örnek almaları (ya da kendilerine Alevi demeyi bırakmaları), Sünni yaşam tarzını benimsemeleri onları dört dörtlük Alevi yapabilir ki o zaman zaten Başbakan dahil herkes Alevi (bi hayli paradoksal).

Yıllardır ne istedikleri belli

olan Aleviler için atacakları demokratikleşme adımlarını önemli bir seçim öncesine ya da sonrasına sürpriz paketi gibi saklayınlar ve 12 yıllık iktidarları boyunca çözümünü hiç de zor olmayan mezhepçilikten siyasal rant bekleyenleri teşhir oluyorlar. Ama nefret ateşiyle oynamaya devam ederek. Siyasi rant tabanlarını kuşatacak siyasal bir "fikre" dönüştürmeye gayret ederek.

Kemalizmin Türk-laik-Sünni-erkek ideali alıp başka "tireli" bileşikler yaratmak egemen sınıfların sila-hıya bu ötekileştirme stratejisini aşacak, farklı inanç ve kimliklerin birlikte mücadele ile ezilmekten kurtulacaklarını anlatacak, işçi sınıfının bölünmüşlüğüne son verecek bir hegemonya inşa etmek de özgürlük isteyenlerin görevi olsun. "Velev ki Ali'siz Aleviyiz" Başbakan!

Canan Şahin

Faşistler kan dökmeye devam ediyor

1 Haziran'da İstanbul Gaziosmanpaşa'da PKK lideri Abdullah Öcalan'a özgürlük talebi için imza toplanan BDP üyeleri faşistlerin silahlı saldırısına uğradı. Saldırıda dört kişi yaralandı, yaralananlardan birisinin durumu ağır.

Faşistlerin bu ilk saldırısı değil. Geçtiğimiz hafta Kürt aktivistlerin Kadıköy'de açtığı standı da İŞÇİ Partililer faşistlerle beraber saldırmıştı.

MHP'yi biliyoruz. Geçmiş cinayetlerle, provokasyonlarla dolu bir parti. Kürt sorununda barışçıl en küçük adıma karşı.

Özellikle çözüm süreci başladığından beri, MHP lideri Devlet Bahçeli, meclis konuşmalarında çözüm sürecini yerden yere vuruyor. Abdullah Öcalan'la kurulan diyalogu aşığıyor, kabul edilemez buluyor. Çözüm sürecinin derhal sonlandırılmasını talep ediyor.

MHP ve Devlet Bahçeli, 50 bin kişinin öldüğü savaşın devamından yana. Faşistlerin fırsatları değerlendirip sokak saldırmalarını trımandırmamaları, bazı kesimlerin MHP'nin merkeze kaydığı yönünde yorumlar yapmasına neden oldu. Bu yorumlar iki açıdan yanlış: Birincisi, MHP'li kadrolar saldırmıyor değil. Her

ay bir okulda, faşistler özellikle Kürt öğrencilere saldırıyor. Son yıllarda artan linç girişimlerinin hepsinde MHP'lilerin planlama aşamasından uygulama aşamasına kadar parmağı var.

MHP'nin uslandığı yönündeki görüşün ikinci hatası şu: Faşist hareket rekasiyone bir sokak hareketi olsa da sokaktan ibaret bir siyasal organizma değildir ve belli başlı stratejilere sahiptir. Devlet Bahçeli'nin kitlesini sokağa dökmek istememesi, merkeze kaymasıyla değil, henüz sokak hareketlenmelerinin örgütlenmesi için kaçınılmaz hale gelmemiş olmasındandır.

MHP faşist bir partidir! Çözüm sürecine, barışa, diyaloga karşıdır! Savaştan yana olduğunu her fırsatta dile getirmektedir. Gaziosmanpaşa'daki saldıran faşistlerin çözüm sürecine duydukları öfkenin bir yansımasıdır. Barış süreci geliştikçe, MHP'nin de üzerinde yükseldiği ırkçı-milliyetçi ideolojik çimento dağılıyor. Bu nedenle, faşist hareketin gerilemesi için barış sürecinin gelişmesi, çözüm yönündeki adımların hızlanması ve hükümete açık bir barış yönünde adımlar atması için basınç yapılması çok önemli.

Önce Kadıköy, sonra Gaziosmanpaşa. İstanbul Valisi ve Emniyet, ülkücü terörünü görmezlikten geliyor.

MHP faşisttir, kapatılsın!

MHP; faşist bir partidir. İnsanların kapitalizmden kaynaklanan öfkelerini, işçi sınıfına, demokrasiye, özgürlüklerin genişlemesine isteyenlere karşı örgütlenen bir partidir.

MHP'nin tarihi, kurulduğu günden bugüne kadar, katliamlar tarihidir.

1970'lerde sokak çeteleri şeklinde örgütlenen faşist parti, mahalle mahalle terör estirdi. 1970'lerde MHP sadece sokaklarda terör estirmekle yetinmedi, kitlesel katliamlarda merkezi bir ol oynadı.

Maraş katliamı, Çorum katliamı gibi katliamlarda onlarca insanı öldürdüler.

Aynı zamanda devletin paravası gibi çalışan faşist parti, derin devlet yapılanmasında da kadrolarını kullandı. Abdi İpekçi suikasti, Abdullah Çatlı gibi önde gelen faşist kadroların devletin kontrolleriyle yapılanmasını aktif parçaları olması, faşistlerin devlet tarafından nasıl kullandığının örneklerinden.

1980'lerin ortalarından itibaren, faşistler, Kürt sorununda başlayan savaşta aktif görev aldılar. Kürtlere yönelik devlet saldırganlığında tetikçilikten kıskırtıcığa kadar sayısız rol üstlendiler.

-MHP, faşist bir geleneğe sahip faşist bir

partidir!

-Faşist partiler, siyasal demokrasinin her bir santimine karşıdır ve demokrasiye lağvetmek için örgütlenir.

-Faşist partiler, kadın özgürlüğüne, Kürtlere, Ermenilere, LGBTİ bireylerin özgürlüğüne, halkların kardeşliğine, anadilde eğitime, halkların kardeşliğine, sendikalar örgütlenmelere, basın özgürlüğüne, öğrenci örgütlenmelerine, çevre aktivistlerine karşıdır. Her özgürlük hareketinde devleti ve ırk temelinde örgütlenmeyi tehlikeye sokan ezilmesi gereken düşmanlar görür.

-Bu nedenlerle, faşist partiler, siyasal demokrasi için tehlikelidir. Kapatılmalıdır! MHP faşist bir partidir ve kapatılmalıdır!

-Saldırganlar hemen yakalanmalı, hangi parti bürolarında gezdikleri açığa çıkartılmalı, bölgedeki polislerle saldırganların arasındaki ilişkiler ortaya serilmelidir.

-MHP üyelerinin silah sahibi olan üyeleri hakkında soruşturma açılmalı, ellerindeki silahlara el konulmalıdır. MHP büroları arınmalı ve silah olan büroları derhal mühürlenmelidir.

haftanın yorumu

Bakalım kim kazanacak?

Amerika'da Harvard Üniversitesi'nde bir konuşma yaparken, Abdullah Gül'e bir dinleyici soru sormuş. "Türkiye'de devlet bu kadar insan öldürürken, Cumhurbaşkanı olarak siz nasıl geceleri rahat uyuyabiliyorsunuz?" mealinde bir soru.

Amerika hakkında olumlu laf söylemek pek kolay değil, ama şu kadarnı söyleyebiliriz: Herkes herkese her istediğini sorabilir ve yasaların bu konuda belirttiği hiçbir şey yoktur. Ve Amerikalılar bununla çok övünür, 'özgür dünya'nın lideri filan olduklarını zannederler.

Soruya cevaben Abdullah Gül ne demiş?

"Kimse sana böyle soru sorma hakkı vermez kolay kolay".

Bir Amerikalıya sessizce arkasından yaklaşıp aniden sert bir tekme atsak ancak bu kadar şaşırabilir!

Amerikalıların Türkiye hakkında ne düşündüğü umurunda değil. Ama Gül'ün umurundadır herhalde. Benim ilgimi çeken, verdiği cevabın şu anlama geldiğini çakamayacak kadar cahil olması: "Benim memleketimde böyle soru sorma hakkı yoktur. Soru sorulacaksa, o hakkı biz veririz. Bizden izin almadan soru soranların da hakkından geliriz."

Acaba gezisine çıkmadan önce Dışişleri Bakanlığı danışmanları Gül'e şu talimatı mı verdi:

"Aman dikkat et, sen sen ol, Amerika'ya gittiğinde Türkiye'de kimsenin kolay kolay soru sorma hakkı olmadığını anlat, bizim öyle demokratik memokratik filan olmadığımızı anlatınlar, bir yanlış olmasın sonra".

Sanmam. Vermemişlerdir.

Öfke ve şiddet

Sorun danışmanların talimatlarında değil, AK Parti'nin "yumuşak" yüzü olan Gül'ün bile gerçek bir muhafazakâr olmasında. Verdiği cevap kendisinin ve AK Parti'nin gerçek anlayışını yansıtır.

Tayyip Erdoğan'dan en küçük ilçe başkanı kadar, bu partinin dünya görüşü, toplum anlayışı ve siyasal tutarı, bu cevapta ifadesini buluyor. İtaatkar, sessiz, herkesin yerini ve haddini

bildiği, herkesin devlete ve devlet büyüklerine saygı gösterip önünü iliklediği bir toplum özlüyorlar.

Kadınlarla gençlerin ses çıkarmadığı, kadının sadece mutfakta, gençlerin sadece okulda olduğu, ailenin ve aile büyüklerinin kutsandığı bir toplum özlüyorlar.

Bu özlem İslam'dan, Müslüman olmaktan değil, ama şu kadarnı söyleyebiliriz: Herkes herkese her istediğini sorabilir ve yasaların bu konuda belirttiği hiçbir şey yoktur. Ve Amerikalılar bununla çok övünür, 'özgür dünya'nın lideri filan olduklarını zannederler.

Her yerde tüm egemenler ve egemenlerin tüm temsilcileri aynı özlüyorlar.

Ve özlüyorlar gerçekleşmediğinde öfkelenirler. Hep öfkelenirler, gerçekleştiremez çünkü bu özlem. Dünyada hiçbir toplum, Türkiye de dahil olmak üzere, kafalarındaki topluma denk düşmez çünkü.

Değerli Başkan'ımızın cinnet geçirme hallerinin de, Gül'ün Amerika'da verdiği cevabın da nedeni bu öfkedir.

Öfkelenedikleri zaman ellerindeki sopaları kullanırlar, yasaları, mahkemeleri, polisi, jandarmayı, askeri kullanırlar. Çok öfkelendiklerinde çok kullanırlar bunları, bizde olduğu gibi. Az öfkelendiklerinde az kullanırlar.

Soru soranlar

Bu öfkeyi mazur görenler olabilir, anlayışla karşılanabilir. Alternatifini düşünüp beğenmediği için bu öfke ve şiddeti hoşgörenler olabilir. Türkiye'de var.

Ama Türkiye'de egemenlerin öfke ve şiddetiyle, kafalarındaki toplumu ille de dayatma çabalarıyla nasıl baş edebileceğimizin örneği de var.

Kürt halkının, kiteselliğiyle, egemenlerin tüm hayallerini boşa çıkarması var.

Hrant'ın ardından "Hepimiz Ermeniyiz" diyerek sokaklara dökülen kitleler var.

Gezi'de iki hafta devlete nanik yapan özgürlükçü gençler var.

Soma'da öldürülen arkadaşları için greve çıkan madenciler var.

Kim kazanır sizce? Soru sorulup sorulmayacağına karar vereceklerini zannedenler mi?

Soru soranlar mı?

Piketty'nin sermaye teorisi: Güçlü ve zayıf yanları

Thomas Piketty'nin 21. Yüzyılda Kapital kitabı geçtiğimiz hafta ABD Amazon en çok satan kitaplar listesinde ikinci sıradaydı. Listede kanserle yaşamak hakkında acıklı bir kitap ile bir Disney filminin çocuklar için üretilen boyama kitabı arasında yer alıyordu. İngiltere'deki etkisi o kadar çarpıcı olmasa da, gazetelerde, radyoda ve televizyonda kitaptan sıkça bahsedildi.

Bu bile, adı bugüne kadar bilinmeyen Fransız bir ekonomistin yazdığı, istatistik tablolarıyla dolu, yaklaşık 700 sayfalık pahalı bir kitap için önemli bir başarı. Piketty'nin kendisi Financial Times editörünün sözleriyle "rock yıldızı bir ekonomiste" dönüştü.

Piketty'nin kitabı ekonomik eşitsizlik hakkında; sadece bu bile onu sıra dışı bir ekonomist yapıyor. Krizin ve %1'e karşı çıkışın sonucu olarak, eşitsizlik çağımızın ana siyasî meselelerinden biri haline geldi. Piketty 18. yüzyılın sonu ile 19. yüzyılın başındaki Adam Smith'in ve David Ricardo'nun klasik geleneğini anımsıyor. Bu gelenek ekonomi politiği tarihsel ve ahlaki bir öğreti olarak görüyordu. Piketty ana akım ekonomistlerin bayıldığı matematik modeller kurmaktansa, ekonomik trendleri ampirik olarak incelemekle ilgileniyor.

Kitabın merkezinde zengin ve ilginç bir iktisat sosyolojisi yatıyor. Maalesef Piketty'nin üzerine eserini inşa ettiği teorik temeller ve çıkardığı siyasal sonuçlar çok da güçlü değil.

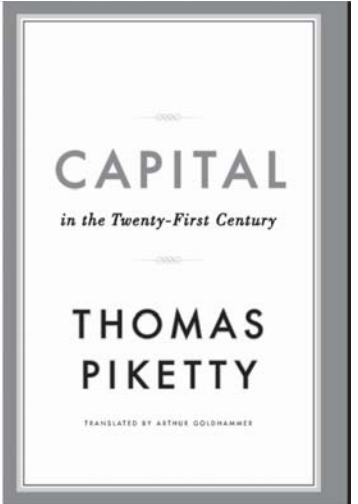
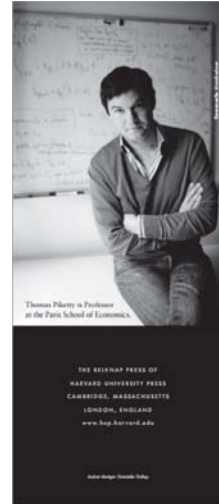
Güçlü Yanlar

Pek çok açıdan kitabın en güçlü yönleri de, en büyük zayıflığı da servet üzerine odaklanmasından kaynaklanıyor. Eşitsizlik üzerine yazılmış pek çok eser ilk olarak gelir farklılıklarını inceler. Ancak Piketty hakkı olarak servetin dağılımıyla ve bunun nasıl değiştiğiyle ilgileniyor. Sonuçta, zenginlerin zengin olmasının sebebi teorik etkileri ekonomik kaynaklar ve bu kaynaklar sayesinde herkesten daha fazla gelir talep edebilmeleridir.

Piketty uluslararası gelir ve servet istatistiklerini mükemmel bir şekilde kullanıyor. Fransız Devrimi sırasında yürürlüğe konan servet vergisi nedeniyle memleketi olan Fransa'da konu hakkında oldukça çok kaynak var. Mesela iki yüzyıldan fazla bir dönem kesintisiz olarak inceleyen kayıtlar var. Ama ABD, İngiltere ve Almanya'da çalışmasında önemli bir yer tutuyor.

Piketty'nin vardığı sonuçlar Simon Kuznets'in 1950'lerin ortalarında formüle ettiği "yasayı" çürütüyor. Kuznets, gelir eşitsizliğinin sanayileşmenin erken aşamalarında yükseldiğini ama ekonomi zenginleştiçe düştüğünü savunuyordu. Piketty'nin kendi verileri çok farklı bir resim çiziyor.

Birinci Dünya Savaşı arifesindeki İngiltere'ye bakalım. En üstteki %10

servetin %90'ına sahip, en tepedeki %1 neredeyse %70'ine sahip. Nüfusun geri kalanının ise neredeyse hiçbir şeyi yok. Bu durum, aradaki fark bu kadar keskin olmasa da, Fransa ve Almanya için de geçerliydi. Bu toplumlarda Sanayi Devrimi'ne rağmen servetin ana biçiminin uzun zamandır toprak olduğu toplumlardı. Verimlilik göreceli olarak düşük kalmaya devam etti.

Jane Austen ve Honoré de Balzac'ın romanlarında tasvir edilen üst sınıf Piketty'nin çok ilgisini çekiyor. Bu üst sınıfın bugünkü yaşam standartlarından iki üç kat daha iyi olan hayat tarzlarını sürdürülebilmeleri kendileriyle hizmetkârları arasındaki muazzam maddi uçuruma bağlıydı. Ancak daha sonra, iki dünya savaşının ardından, Büyük Bunalmış ve serveti imha eden siyasal ayaklanmalar devletin rolünü ve vergilendirme düzeyini çarpıcı bir şekilde artırdı.

Fransa'da 1950 ile 1970 arasında en üstteki %10'un payı %60-70'e, en tepedeki %1'in payı ise %20-30'a düştü. Ancak denge zenginlerin lehine bozulmaya başladı. Örneğin 2010'da İngiltere'de en üstteki %10 servetin %70'ine, en tepedeki %1 ise neredeyse %35'ine sahip.

Benzerlik

Gelirler de benzer bir yol izledi, ancak gelir dağılımı asla servet dağılımı kadar eşitsiz olmadı. 1914'ten sonra ücretler arasındaki fark azaldı, ama şimdi keskin bir şekilde açıldı. Örneğin, ABD'de %1'in ulusal gelirden aldığı pay 1970'lerdeki %6-8'den 2010'da neredeyse %20'ye ulaştı.

Piketty, teknolojik değişimin iyi eğitilmiş çalışanların ücretlerinin artmasına neden olduğu şeklindeki alışageldik açıklamayı reddediyor. Özellikle ABD ve İngiltere'de üst düzey yöneticilerin şirket içi kayırma

sayesinde "üst düzey maaşlarda patlama" yaratılmasını, "süper yöneticilerin yükselişi" dediği bir süreci suçluyor.

Piketty 19. yüzyılın sonlarında Avrupa'da sermayenin ulusal gelirin altı ya da yedi katı olduğunu savunuyor. 20. yüzyılın ilk yarısında iki ya da üç katına düştü, ama şimdi İngiltere ve Fransa'da yine yaklaşık olarak beş katına çıktı. Bunun, kendi ifadesiyle, "kapitalizmin ikinci temel yasası" temelinde açıklanabileceğini iddia ediyor.

Sermayenin kâr oranı, ekonominin büyüme hızından daha fazla olduğunda zenginler gelirlerinin yeterli bir miktarını saklayarak çok daha fazla servet biriktirebilir. Piketty'ye göre, bu koşullar 1914 öncesinde gerçekleşmişti ve bugün yeniden oluşuyor.

Bu noktada işler ters gitmeye başlıyor. Piketty'ye göre her tür servet sermaye olabilir - bir parça toprak, bir makine, bir daire veya bir bono. Eleştirmenlerin dikkat çektiği gibi, bu tanım temelde ana akım iktisatta geçerli olan sermaye tanımıyla aynı.

Karşıtlık

Buna karşın Karl Marx için sermaye sosyal bir ilişkidir. Sermaye, kapitalistlerin paralarını kullanmalarını ve bunun üretim araçları üzerinde onlara verdiği kontrolü sağlayan sosyal ilişkiler toplamıdır. Bu, kapitalistlerin değeri ve her şeyden önemlisi kârının kaynağı olan artı değeri üretmeye işçileri mecbur bırakabilmelerini sağlar. Marx'a göre mal mülkiyetinin sermaye ile özdeşleştirilmesi meta fetişizminin zirvesiydi.

Piketty'nin işaret ettiği gibi, 20. yüzyıldaki büyük sosyal ve ekonomik değişimlerden biri çok daha fazla sayıda insanın kendi evlerine sahip olması oldu. Ancak bu onlara artı değer elde etmelerini sağlayacak bir

güç vermez. Piketty'nin sermayeyi yanlış kavramsallaştırması, ışık tutmak istediği uzun vadeli eğilimlerin temelini zayıflatıyor.

Bu durum Piketty'nin Marx'a yönelik çelişkili tutumuyla da bağlantılı. Kitabına 21. Yüzyıl'da Kapital ismini vermesi Marx'ın büyük eserini devam ettirme yönünde bir tutkusu olduğu izlenimini yaratıyor - ancak Kapital'i okumadığını söylüyor. Marx'ı artan eşitsizliğe yönelik "temel bir kavrayışa" sahip olması nedeniyle takdir ediyor.

Ancak Piketty'nin Marx yorumlarının çoğu olumsuz veya hatalı. Örneğin "Marx'ın teorisi dolaylı olarak, uzun dönemde sıfır verimlilik artışı varsayımına dayanır" diyor. Marx gerçekte tam tersini düşünmüştü. Kapitalizmde krize götüren, üretici güçlerde yarattığı dinamik gelişmeydi. Kitap Fransa'da Marksizm'le en çok bağlantılı olan üç filozofa - Jean-Paul Sartre, Louis Althusser ve Alain Badiou - saldıran küskün bir dipnotla bitiyor.

Acımasızca artan eşitsizlik eğilimine karşı Piketty'nin kendi siyasal çözümü, bir servet vergisi. ABD ve İngiltere devletlerinin 1940'larda savaşta girmek için serveti ve geliri "neredeyse haydutça" vergilediğine işaret ediyor. Ancak bariz bir noktayı görmezden geliyor. Sarcak sermayeye doğru kayarken, özellikle 1980'lerde neoliberalizmin saldırsıyla birlikte vergi sistemi zenginlerin lehine olacak şekilde yeniden şekillendirildi. Kapitalizm var olduğu sürece eşitsizlik de sürececek. Piketty eşitsiz kapitalizmin nasıl merhametsiz bir makine olduğu konusunda bize daha derin bir kavrayış sağladı. Amaçladığının aksine, reform değil devrim davasını güçlendirdi.

Çiğli Belediyesi'nde direniş!

2008'den bu yana Çiğli belediyesinin şirketi olan Kafesan çalışanı ve aynı zamanda DİSK Genel-İş'te örgütlü 700 işçi, Kafesanın 80 milyon borcundan dolayı (ki bunun 60 milyonu belediyeden alacak) 29-30 Mayıs tarihlerinde ve sadece 6 aylık süre için yapılan yeni ihalelere girmemesi sonucu, 240 işçi belediyenin başka bir şirketi olan Çiğbelin, 460 işçi de yasal süreç tamamlanmamasından dolayı ismi henüz açıklanmayan bir başka taşeron şirketin çalışanı olacaklar; eğer işçiler 1 Temmuz'da yeni sözleşmeleri imzalarlarsa. Bu bölünmüşlüğe işverenin önerisi, ihale şartnamesine "kazanan taşeron bir alt yükleniciye verebilir" maddesini ekleyeceği ve buna binaen 460 işçinin de Çiğbele geçeceği. Bütün bunlar CHP genel başkanının seçim meydanlarında kazandığımız belediyelerde taşeron kesinlikle olmayacak vaadinin olduğu bir dönemde, CHP'nin kazandığı bir belediyede oluyor.

Bu durumda sendikayla Kafesan arasında

yaşanan ve 2014 sonuna kadar geçerli olan toplu iş sözleşmesi ve sözleşmeden doğan bütün haklar boşa düşmüş durumda.

İşçilerin beklentisi iş güvencesi ve toplu sözleşmeden doğan hakların korunarak işlerine devam etmek. Ama bu süreçte hem sendikamızın, hem de işverenin tutumundan dolayı her iki kuruma da işçilerin güvenmediği açıkça görülüyor ve durum belirsizliğini koruyor. Bu nedenle işçilerin kendi aralarında toplantılarla örgütleylep durum değerlendirmesi yaparak, sürecin netleşmesinden sonra yasal haklarını korumak için içinde sendikamızın ve kamuoyunun olduğu fiili mücadeleye hazırlanıyorlar. Bu mücadelenin temel hedeflerinde biri de, Soma faciasından sonra her yönüyle açığa çıkan, toplu katliamların ve köleliğin temel nedenlerinde biri olan "taşeronluğun" tümden kaldırılması olacaktır. Bütün bunlar 1 Temmuz'da netleşecek.

Çiğli Belediyesi'nden bir işçi

Taşeron sistemine karşı öfke mücadeleye dönüyor.

Şantiyeler işçilere mezar oluyor

İstanbul'da 5 gün içinde 5 inşaat işçisi 3 farklı iş cinayetinde yaşamını yitirdi. Ağaoglu'na ait hakkında yürütmeyi durdurma kararı bulunan Maslak 1453 inşaatının şantiyesinde üzerine demir düşen Hakan Tek isimli işçi olay yerinde hayatını kaybetti. File gerilmesiyle engellenebilecek olan ölümün ardından yaklaşık iki bin işçi iş bıraktı. Halkalı Tema Park'ta Mesa-Kantur'a bağlı çalışan ve adı henüz öğrenilemeyen bir taşeron işçisi daha 7. kattan düşerek hayatını kaybetti.

Kartal'da ise, Satoğlu ailesine ait Metsan

inşaatında yaşandı. İnşaatın 16. katında çalışan Hasan Doğan, Salih Karayalı ve Sinan Doğan isimli işçiler iskenin çökmesi ile düşerek beton zemine çakıldı. Satoğlu ailesinin Abdullah Gül'le akrabalığı var ve Metsan İcra Kurulu Üyesi ve ortağı Mimar Cemalettin Satoğlu aynı zamanda Erdoğan'ın Dolmabahçe'deki Başbakanlık Çalışma Ofisi'nin mimarı. Maliyeti düşürmek adına can alıcı önlemlerin alınmaması sonucu 2013 yılında inşaat ve yol sektöründe 294 işçi yaşamını yitirmişti. Bu sayı 2014'ün ilk dört ayında ise 108'i buldu.

Marks diyor ki...

Sınıf farkı

"Varlıklarının toplumsal üretiminde, insanlar, aralarında, zorunlu, kendi iradelerine bağlı olmayan belirli ilişkiler kurarlar; bu üretim ilişkileri, onların maddi üretici güçlerinin belirli bir gelişme derecesine tekabül eder. Bu üretim ilişkilerinin tümü, toplumun iktisadi yapısını, belirli toplumsal bilinç şekillerine tekabül eden bir hukuki ve siyasal üst yapının üzerinde yükseldiği somut temeli oluşturur. Maddî hayatın üretim

tarzı, genel olarak toplumsal, siyasal ve entelektüel hayat sürecini koşullandırır. İnsanların varlığını belirleyen şey, bilinçleri değildir; tam tersine, onların bilincini belirleyen, toplumsal varlıklarıdır."

Karl Marx, "maddî çıkarlar"ın varlığını, 1842'de Ren eyaleti meclisinde kabul edilen Odun Hırsızlığı Yasası üzerine yapılan tartışmayla keşfetti. Yasa, ormandan kurumuş ağaçları yakacak olarak alan köylüleri hırsız haline getirirken, ticarî çıkarları için yaş ağaçları kesen egemen sınıf üyelerini kurta-

nyordu. Hukukun iktisadi düzen ve egemen sınıfın çıkarları tarafından belirlendiğini gören Karl Marx, "maddî hayatın üretim tarzını" araştırmaya başladı. Yukarıdaki alıntıda vardığı sonuçları özetliyor.

Ekonomi, hayatı ve toplumun üç temel sınıfa bölünmüş bireylerinin bilinçlerini belirler. Soma'daki madenci katliamına karşı alınan tavırlar bu durumun örneği.

Kapitalistler için işçi ölümleri doğaldır, önemli olan üretimin devam etmesidir. Madenleri özelleştiren ve vahşi sömürüye açan Başbakan "ölüm bu işin fitratında var" derken kendisi de bir zengin olarak burjuvazinin sözcülüğünü yaptı.

İşleşmekten ölesiye korkan ve ayrıcalık isteyen küçük burjuvazinin sözcülerinden Yılmaz Özdil, AKP'ye oy verdikleri için işçilerin ölmeleri "müstahaktır" dedi.

Onlar böyle konuşurken her inaçtan, dilden, görüşten emekçi, işçi ölümlerinin durdurulması gerektiğini savundu.

Mülkiyet sahibi bir azınlığın maddî çıkarlarının hukuku ve siyaseti belirlediği Soma madenci katliamı ile açığa çıkarken tarihsel ezilmişlikten kaynaklanan ya da devlet tarafından suni olarak dayatılan bölünmüşlükler, işçi sınıfının saflarından bir anda kalktı.

Dünya ise 2008 küresel ekonomik krizinden bu yana

"maddî çıkarların" belirleyici olduğu gerçeğini kabul ediyor. Avrupa ve Amerika'da insanlar, bir milliyetin ya da bir halkın değil bir sınıfın üyesi olarak konuşuyor ve tavır alıyor.

21. yüzyıl sosyalizminin başlangıç noktası 'çokluk' gibi sınıf farkı ve mücadelenin üzerine örten populist teoriler değil, küresel kapitalizmin sömürü çarklarının nasıl döndüğünü ve nasıl kırılabileceğini gösteren anti kapitalist eleştiri ve mücadeledir.

** Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı'nın Önsöz-Karl Marx, Sol Yayınları.*

Volkan Akyıldırım

mücadelenin içinden

İşçilerin can güvenliği ve sendikalar

Türkiye'de madencilik işkolunda yaklaşık 190 bin işçi çalışıyor. Türk-İş'e bağlı iki sendikadan Soma'da da örgütlü olan Türk Maden-İş'in üye sayısı 28 bin, yine Türk-İş'e bağlı, Zonguldak havalisinde örgütlü Genel Maden-İş'in üye sayısı 11 bin. DİSK'e bağlı Dev Maden-Sen ve Hak-İş'e bağlı Öz Maden-İş %1'lik işkolu barajını aşabilmiş değiller.

Türkiye'de toplam 740 linyet Ocağının 46'sı kamu, 694'ü ise özel işletme, bu işletmelerin kamuda olanlarında 12 bin işçi, özelde olanlarında 37 bin işçi, toplam 49 bin işçi çalışıyor. Özel linyet işletmelerinde ağırlıklı olarak Türk Maden-İş sendikası örgütlü.

Soma'da öfkeli işçiler sendika binasına yürüyerek tüm sendikacıların istifasını istedi. 12 bin üyesi olan Türk Maden İş Ege Şubesinin Başkanı ve yönetim kurulu istifa etti. İstifalara rağmen işçilerin protestoyu sürdürüyor. Çünkü sendika hem facia öncesi, hem de sonrası ibretlik bir tutum sergiledi, sergiliyor.

Soma madenlerinde ton başına üretim maliyeti kamudayken 140 dolarken, özelleştirme sonrası 23 dolara kadar düştü. Üretim teknolojilerinde hiçbir değişiklik yapılmadan, işçilerin emeği üzerinden üretim artışı sağlandı. Madenlerin güvenliği için bir yatırım yapılmadı, gaz maskeleri yıllar önce alınmıştı, yenilenmediler, kullanılamaz durumdaydılar.

Soma'da işçiler özellikle "Dayı başı" adı altında taşeron uygulamalarına gidilmesinden rahatsızlardı, ama sendika bu rahatsızlıkları görmek yerine yönetime aday olan işçileri işten attırmakla tehdit etti.

Vardiya değişimleri ocağın içinde yapıldı. İşçiler sürekli üretim yapmaları için dayı başılar tarafından taciz edildi. Soma'da ücretleri şirket tarafından ödenen denetçiler göstermelik denetimler yaptılar. Soma madenci katliamına taşeronlaştırma, düşük maliyet ve işverenin kar hırsı neden oldu, sendika bütün bu süreçte sessiz kaldı.

Soma'da işçilerin taleplerini gözetmeyen, daha ziyade şirketi sahiplenen bir sendikal sistem olduğunu görüyoruz.

Örneğin İngiltere'de madeni denetleyecek müfettişleri yasa gereği işçi sendikası belirler. Bu müfettişlerin madende çalışmış, tecrübe sahibi işçilerden olmasına özellikle dikkat edilir. Soma'da da görüldüğü gibi işçilerin sendikalarına sahip çıkması, sendikaların işverenin güdümünden kurtarılması en başta kendi can güvenlikleri açısından çok önemli. Sendikal mücadelenin sadece ücret konusu olmadığı Soma'da bir kez daha ortaya çıktı. Ki ücret açısından da Soma işçileri, emeğin Zonguldak'taki kamuda çalışan maden işçilerine göre yarı ücret alıyorlar.

Çalışma koşullarının iyileştirilmesi, iş güvenliği tedbirlerinin alınması, işçilerin eğitimleri, gizli-açık taşeron uygulamalarının engellenmesi, denetimlerin sağlıklı yapılması vb. pek çok konu sendikaların ana gündem konuları olmalıdır.

Faruk Sevim

Militarizm öldürür

Milli hasıladan savunmaya ayrılan pay sıralamasına göre Türkiye Avrupa'daki ülkeler arasında birinciliği göğüslemiş durumda. 2013 SIPRI'nin raporuna göre 19.1 Milyar \$ bütçe ile dünyada en çok askeri harcamalar yapan 14. ülke. 2000'lerden bu yana askeri harcamaların hasıladaki payı düşse de harcanan paralar bir önceki dönemlere kıyasla ciddi bir şekilde artış gösterdi. Bütçe içerisindeki sıralamasına bakılınca dördüncü sırada.

Elbette gizli diplomasi altında yapılan savunma harcamalarının bilgisine sahip olamıyoruz.

İktidarın bakanları savunma harcamaları hususunda kendilerini ikna etmişler; küresel güç olma yolunda önemli bir hedef. Milli Savunma bakanı İsmet Yılmaz, "Önümüzdeki dönem hedefimiz, dünya savunma sanayi liginde ilk 10'a girmek" derken, Dışişleri bakanı Ahmet Davutoğlu "Türkiye artık küresel güç olma yolundadır. Hedefimiz diplomasiyle ekonomik ve askeri gücüyle Türkiye'yi, cumhuriyetimizin ilk 100.

yılında dünyada küresel bir güç haline getirmektir" diyor. Roboski katliamının bir numaralı faili Genelkurmay Başkanı Necdet Özel ise "Ülkeler, enformasyon hatta sosyal medya ile şekillenen renkli değişim ve mevsim devrimlerine maruz bırakılmaktadır. Ekonomik manipülasyonlar, ülke içi dini ve etnik hassasiyetlerin istismarı en önemli tehdit algılarını oluşturmaktadır. Ülkeler öncelikli olarak askeri tehditle değil, güvenliğe doğrudan etkisi olan ekonomik, sosyal ve enformasyon tehditleri ile karşı karşıya kalmaktadır" diyerek sivillerden azami ölçüde istifade edilmesini buyururken Ortadoğu devrimleri ve Gezi direnişinin yarattığı endişeyi saklaymıyor.

Özellikle AKP'ye oy veren seçmenlerin çoğunun diline pelesenk olmuş 'kendi tankımızı artık kendimiz yapıyoruz' şeklindeki militarist propagandayı okşayan bu söylem ve oy verdimeye "ikna edici" algı boşa değil. İktidar savunma sanayii sektörünü teşvik ediyor; Savunma Sanayii

Silahlanma yarışının şampiyonları

Silahlanma yarışları son hızla devam ediyor. Silahlanma, kapitalizmin nefes almasını da sağlıyor. Silahlanmaya harcanan kaynaklar, yapılan yatırımlar, ölüm tacirlerinin ceplerini doldururken, yoksulları öldürmeye ve daha da yoksullaştırmaya devam ediyor.

Türkiye bu yarışın ilk 17. sırasında. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Türk Hava Kuvvetleri'nin envanterine kattığı A400M Atlas dev savaş uçağının alımıyla ilgili törende "Barış için savaşa hazır olmalıyız" dedi. Barış için yapılacak tek şey, barışmak, silahlanmaya son vermek ve dünyanın tüm halklarıyla dayanışma içinde olmaktır. Savaşa yatırım yapılarak barışa değil, savaşa hazırlık yapılabilir ancak.

ABD her zamanki gibi birinci sırada.

Silahlanma yarışının sonu her zaman savaştır.

Kaynaklar silahlanmaya, savaşa değil tüm dünyada sağlığa, eğitime, istihdama ayrılmalıdır.

Müşterarlığı tarafından sözleşmeye bağlanan projelerin tutarı son 5 yılda %85 artarak 45 milyar TL'ye ulaştı. Erdoğan'ın örnek aldığı ülkeler ABD ve İsrail: "Gurur duyduğumuz işlerden biri insansız savaş uçağı üretimi. ABD ve İsrail'den sonra 3. ülke konumuna yükseldik."

Emperyal heves içerisinde gurur duyulan ülkelerin ABD ve İsrail

olması normal tabii.

Erdoğan ve Koç ailesinin Gezi direnişiyi "açılan" ve geçtiğimiz günlerde tekrar düzelen aralarının manidar bir sebebi var; Koç Grubuna bağlı Otokar A.Ş., TSK'nın en büyük tedarikçisi konumunda. Ve harcanan milyarlarca dolara rağmen askeri harcamalar Sayıştay denetimine tabi değil.

sosyalizm sohbetleri

Milliyetçilik neden düşmandır?

Milliyetçilikle ve bu geleneği temsil eden siyasi organizasyonlarla ara sıra da olsa, kısa dönemli de olsa, seçim süreci de olsa, tek aday için de olsa, azıcık da olsa uzlaşmak mümkün değildir. Çünkü milliyetçilik; özgürlükle, demokrasiyle, barışla, eşitlik ve adaletle tamamen ters bir gelenektir. Öncelikle milletler ve milliyetçilik doğa ya da doğuştan gelen olgular değildir. Kapitalist üretim ilişkilerinin ortaya çıkışının bir sonucu olarak icat edilmiş geleneklerdir. Farklı ülkelerden yoksul

gençleri, birbirlerini öldürmeye ikna etmek için veya sınıfsal farkları gizlemek için 'milli bilinç, milli çıkar' gibi kavramlara başvurulur. Tıpkı 'milli irade' gibi uydurmaca laflarla gerçek hayattaki yoksulluk, eşitsizlik, sefalet, işçi ölümleri önemsiz kılınır.

Milliyetçilik tek tek her ülkenin egemen sınıfının yani patronların ideolojisidir. Egemen sınıf milliyetçilikle yani Türklerin Kürtlerden, Fransızların Cezayirlilerden, İngilizlerin Pakistanlılardan farklı olduğunu, çıkarlarının

da ayrı olduğunu anlatan fikirlerle işçi sınıfını böler. Aynı ülkede yaşayan patron ve işçilerin aynı 'ulusun' üyeleri oldukları gerekçesiyle, işçiler ve patronlar arasındaki sınıfsal farklılığın üzerini örter. Türkiyeli bir işçiyle Alman bir işçinin çıkarlarının ortak olduğu gerçeğini gizler.

Karl Marx için işçi sınıfının vatani yoktur. Marx'a göre "İşçinin milliyeti Fransız, İngiliz ya da Alman değil, emek, bedava kölelik, kendi kendini satmaktır. Onu yöneten hükümet Fransız, İngiliz ya da Alman hükümetleri değil, sermayedir. Doğduğu yerin havası Fransız, İngiliz ya da Alman havası değil, fabrika havasıdır. Ona ait olan topraksa Fransız, İngiliz ya da Alman toprağı değil,

yerin birkaç karış altıdır." Kısaça Somali bir maden işçisinin ortaklığının, Soma Holding patronu Alp Gürkan'la değil Venezüela'daki maden işçileriyle olduğu gerçeği her ülke ve her iş kolu için geçerlidir.

Dünyayı farklı milletlerin değil sınıfların mücadelesiyle açıklayanlar için 'ulusalcılık, yurtseverlik, vatanseverlik' sahiplenilebilecek olgular değildir. Milliyetçilikle kısa vadeli ortaklıklar kurulabileceğini savunmanın sosyalizmle bir ilgisi yoktur.

Gezi direnişisi sırasında Türk bayrağı taşıyanlarla tartışmanın ve hareketi ulusalcularla ayırma çabasının o gün için gereksiz olduğunu veya öncelikli bir konu olmadığını düşünenlerin fena halde

yanıldıkları geçen bir yıl ardından daha açık bir şekilde ortada. Direnişin yıl dönümünde hareketin özgürlükçü talepleriyle barışa düşman ulusalcılığın 'aynı gemide olabileceği' algısının, milliyetçiliğin borazanlığını yapan gazeteler tarafından öttürülmesi bir yana, kendisine Gezi'yle meşruiyet sağlamaya çalışan TGB gibi ırkçı-milliyetçi örgütlerin sokakta giderek saldırganlaşmaya başladılar. Geçen hafta TGB'nin faşist MHP'yle birlikte Kadıköy'de BDP standına saldırması hareketin içerisinde milliyetçiliğe asla taviz verilmemesi gerektiğinin, ırkçı-milliyetçi örgütlerin hareketten dışlanmasının zorunlu olduğunun kanıtıdır.